

ПСИХОЛОГ – СПЕЦИАЛИСТ ПО ТРЕНИНГИТЕ

(Д-р на педагогическите науки проф. Стойко Иванов навърши 60 години)

Любен Десев

По образование Стойко Иванов (роден на 8 април 1957 г.) – редовен професор по педагогическа психология в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, е психолог. Той завършва специалност „Психология“, редовно обучение, в нашата Алма матер. По-късно успешно защитава у нас дисертация, след което получава висша научна степен – „доктор на педагогическите науки“.

След завършване на висшето си образование през 1982 г. младият специалист се отдава безрезервно на педагогическа и научноизследователска дейност в областта на психологията и активно работи в тези сфери до ден-днешен. Отначало е учител по психология в родното Хасково и в гр. Джебел, после – асистент по „Обща, възрастова и педагогическа психология“ в ШУ „Епископ Константин Преславски“ (1986 – 1988 г.), по късно – научен сътрудник по „Психология на спорта“ в НСА „Васил Левски“ в столицата (1988 – 1994 г.), а още по-късно – университетски преподавател по „Възрастова и педагогическа психология“ в ШУ (от 1996 г.), където се хабилитира, придобивайки научното звание *доцент* по възрастова и педагогическа психология (2005 г.). След спечелен конкурс от 2011 г. е на академична длъжност *професор* по същата научна специалност в ШУ. Същевременно е хоноруван преподавател по психологически дисциплини в СУ „Св. Климент Охридски“ (от 1994 г.) и в РУ „Ангел Кънчев“ (от 2004 г.).

Утвърждава се като уважаван и обичан от студентите преподавател. Занятията му са и с теоретична, и с подчертано приложно-практическа насоченост. Те са в сферите на възрастовата и педагогическата, общата и социалната психология. Колектив, в който е главен участник, печели конкурс по програма ФАР за написване на учебник за дистанционно обучение по учебната дисциплина „Психология на общуването“ (1997 г.). В СУ „Св. Климент Охридски“, ФНПП, още като хоноруван преподавател има лекции и практически упражнения със студенти редовно и задочно обучение – води занятия по дисциплините „Педагогическа психология“, „Психология на обучението“, „Социалнопсихологически тренинг“ и „Тренинг на комуникативни умения“. Ръководейки дипломанти, специализанти, специалисти по психология, педа-

гогика, специална педагогика и социални дейности, има съществен принос за формирането и усъвършенстването им като професионалисти.

Активна е преподавателската му дейност както в студентските аудитории, така и извън тях – води квалификационни курсове за учители, директори, социални работници, педагогически съветници, училищни психолози по социалнопсихологически тренинг към различни неправителствени организации (фондация „Партньори – България“, „Глобални библиотеки – България“ и др). Участва също в обучението на директори на училища в Националния институт за обучение и квалификация в средното образование в гр. Баня. Награден е с грамота от ръководството на Самарския филиал на Московския градски педагогически университет за проведено обучение на руски студенти по курса „Психология на деловото общуване“.

Членува в Съюза на учените в България от 1998 г. и е сред най-активните в секция „Педагогика и психология“ към СУБ. През април 2013 г. е избран в ръководството на Секцията и същевременно за председател на формирания към нея Клуб за научно-методическо и практическо консултиране в образованието. Член е и на Българското психологическо дружество, на INTERAULA (Международен университетски институт за развитие и управление на образованието), на Асоциацията на професорите от славянските страни, на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни в София, район „Студентски“, и е консултант в Младежкия консултативен център за личностно развитие и подкрепа в София. На проведената в края на миналата година национална конференция, посветена на 120-годишнината от рождението на класика на психологията Лев Семьонович Виготски, се представи с доклад и беше един от главните организатори на конференцията.

Ръководи множество проекти, участва в международен българо-холандски проект Development of Education in Bulgaria through Transformation and Professionalization of Management (MATRA Project), в националния проект „Деца със специални образователни потребности“, в проекта „Заетост на учители в обучението на деца с увреждания“ и др. Възрастни учащи се, с които има занятия, се отзовават положително и с чувство на благодарност за проф. Иванов. По линия на обратната връзка идват множество положителни отзиви от негови студенти за водените от юбиляря тренинги.

С висок професионализъм ръководи педагогическа практика по училищна психология на студенти бъдещи учители. Ползва се с добро име като обучител в квалификационни курсове за учители, директори, университетски преподаватели, социални работници, педагогически съветници, училищни психолози.

Доминиращите му научни интереси са към социалнопсихологически проблеми на педагогическата психология и преди всичко на педагогическото общуване, вкл. проблеми на взаимодействието дете – родител – учител,

ефективността на общуването в екип и на интерактивното обучение на възрастни, при което особено внимание обръща на проблемите на практическата психология – психодиагностика и психологическо консултиране, социално-психическа и автогенна тренировка, методика на преподаване на психологията във ВУЗ. С публикуването на неговите трудове се утвърждава линията на разработване на педагогическата психология като специфична социалнопсихологическа дисциплина с особено богата и широка приложно-практическа сфера. Началото на очертаната линия е поставено от видния белоруски психолог проф. Яков Лвович Коломински. И тази линия се оказва добре трасирана в педагогическата психология в България в края на миналото и в началото на настоящото столетие, за което има безспорна заслуга и юбиларят.

Голяма част от публикациите му са на границата между психологията и педагогиката. Това е съвсем естествено, като се има предвид, че основната му специалност е педагогическа психология – хибридна, гранична научна дисциплина между психологическото и педагогическото знание. В областта на психологията, и особено в сферата на педагогическата психология, е известен и продуктивен автор. В общия списък на публикациите му са около 130 заглавия, вкл. учебни пособия, учебници, монографии и множество статии, от които 6 работи са на латиница (4 на английски език) и 3 на руски.

Значителна част от публикациите на Ст. Иванов са колективни работи, изпълнени в съавторство с колеги. Това свидетелства за умението му да работи в екип, което е много ценно качество за всеки съвременен учен.

Главните научни постижения на проф. Иванов се съдържат в двете му крупни работи: „Теория и практика на социалнопсихологическия тренинг на студенти“ (Второ доп. и преработено изд., 2012, 479 с.) и „Теория и практика на психологическото консултиране в образованието“ (2013, 384 с.) – издадени от престижното Университетско издателство „Св. Климент Охридски“. В споменатите публикации са синтезирани и теоретично обобщени резултати от множество предишни и по-скромни изследвания на автора. В тези книги е отразен и богат практически опит.

В първата работа – за социално-психическия тренинг – представляват научен интерес включените и интерпретирани в труда резултати от експериментални изследвания на различни стратегии за разрешаване конфликти, към които прибегват обхванатите в проучванията студенти (в бакалавърска и магистърска степен) преди и след тренинга. Въз основа на конкретни данни, прецизно обработени с подходящ математико-статистически апарат, и техен количествен анализ убедително се демонстрира най-голям прогрес в ползването на сътрудническата стратегия благодарение на социално-психическия тренинг.

С втория си и по-нов труд – за психологическото консултиране в образованието – авторът има определен принос в разработване на въпроси на консул-

тативната психология. Книгата, съдържаща богата колекция от методики, вкл. тестове, за психодиагностика, е солидна теоретична и технологическа база за сътворяване на практикум по консултативна психология в образованието, от каквото издание изпитват остра необходимост не само студенти (педагози, психолози), но и специалисти в социалната практика, упражняващи т.нар. „помагачи професии“.

Дейността на проф. Стойко Иванов е добър пример за интеграция между психология и педагогика в служба на социалната практика. В юбилейната година да му пожелаем добро здраве, за да върви успешно и занапред по избрания верен и благодатен път.

PSYCHOLOGIST – TRAINING SPECIALIST
(Prof. Stoyko Ivanov, PhD in Pedagogical Sciences, turned 60)

✉ **Prof. Dr. Luben Dessev**
E-mail: ldessev@yahoo.com